

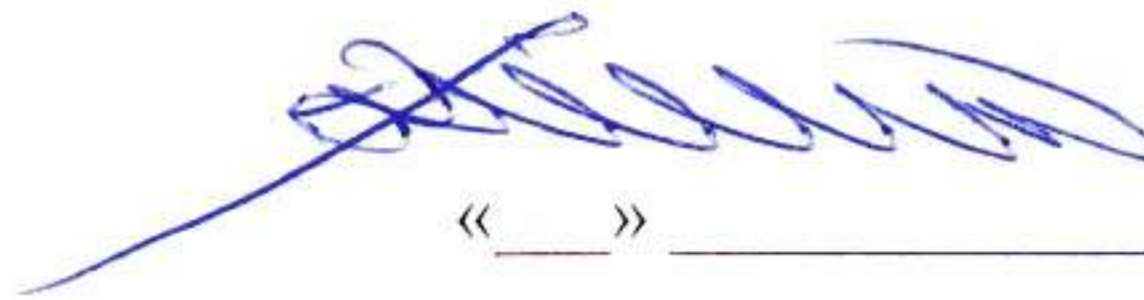
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної

та методичної роботи

полковник служби цивільного захисту

Дмитро ЧАЛИЙ

«   »

2024 року

ПРОГРАМА

*проходження виробничої практики здобувачами освіти
за програмою підготовки рятувальника*

Розглянуто та схвалено

на засіданні методичної комісії відділення
професійно-технічного навчання

Протокол від «29» 03 2024 року № 10.

Завідувач відділенням професійно-
технічного навчання

Роман СТАСЬО

ЗМІСТ ТА ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Виробнича практика організовується та проводиться відповідно до освітньої програми та робочого навчального плану. Здобувачі освіти проходять виробничу практику на посаді рятувальника в підрозділах ДСНС України.

Керівництво виробничою практикою здійснюється начальниками підрозділів, в яких вона проводиться.

Керівники практики зобов'язані:

1. Забезпечити виконання програми, індивідуальних планів проходження виробничої практики в повному обсязі та контроль за їх реалізацією.
2. Встановити режим роботи практикантів.
3. Здійснити підбір безпосередніх керівників практики. Представити практикантів особовому складу підрозділу, роз'яснити їх правовий статус, роль і місце керівників практики та інших працівників підрозділу під час виконання практикантами своїх обов'язків.
4. Проводити інструктажі практикантів, ознайомити їх з оперативною обстановкою, структурою підрозділу, внутрішнім розпорядком, правилами техніки безпеки;
5. Проводити виховну роботу з практикантами.
6. Аналізувати роботу практикантів та надавати їм допомогу в успішному виконанні програми практики.
7. Затвердити характеристики на практикантів та завірити їх печаткою.

На безпосередніх керівників практики покладаються такі обов'язки:

1. Ознайомити з характеристикою у районі обслуговування (виїзду).
2. Проводити щоденний облік та оцінку роботи практикантів, контроль за виконанням планів виробничої практики, внутрішнього розпорядку, контроль за веденням щоденників.
3. Підготувати та представити на розгляд начальнику підрозділу характеристики на практикантів не пізніше як за день до закінчення виробничої практики, затвердити їх. У характеристиці відобразити: обсяг і якість виконання програми, індивідуального плану, рівень підготовки практиканта до виконання службових обов'язків та вміння реалізувати їх в роботі, наявність навичок у тактично правильному прийнятті рішень, під час користування обладнанням, пристроями, при застосуванні керівних, статутних та нормативних документів, організаторські здібності по службі, особисті моральні і ділові якості, дисципліну, старанність, загальний культурний і професійний рівень розвитку, виставити підсумкову оцінку за виробничу практику на посаді.

Обов'язки та права здобувачів освіти (практикантів)

Здобувач освіти (практикант) зобов'язаний:

1. Ознайомитись з програмою виробничої практики.
2. Після прибуття на місце практики:
  - відрекомендуватися начальнику (керівнику) підрозділу та доповісти про завдання та програму виробничої практики;
  - ознайомитись з планом роботи, завданнями, які стоять перед підрозділом, розпорядком дня;
  - на основі програми виробничої практики та плану роботи підрозділу скласти особистий індивідуальний план проходження виробничої практики на весь період і подати його на затвердження начальнику підрозділу.
3. У ході навчальної практики:
  - виконати передбачені програмою завдання у повному обсязі у встановлені строки;

- виконувати розпорядок дня, встановлений в підрозділі;
- виявляти організованість, ініціативу, дотримуватись законодавчих актів України;
- вивчати накази, інструкції, огляди, методичні та аналітичні документи, які стосуються діяльності підрозділу;
- брати участь у громадському житті колективу;
- бути бездоганим у своїй поведінці, взірцем високої дисциплінованості, зразкового зовнішнього вигляду;
- вести щоденник, регулярно звітувати керівнику виробничої практики про виконану роботу;
- перед закінченням практики скласти звіт за встановленою формою та затвердити його у начальника підрозділу.

Здобувач освіти (практикант) має право:

1. Ознайомлюватися з усіма службовими документами в об'ємі завдань, визначених Програмою та його індивідуальним планом проходження виробничої практики.
2. Користуватися літературою, технічним обладнанням, засобами зв'язку, наявними у підрозділі.
3. Вносити пропозиції керівництву підрозділу і закладу освіти щодо вдосконалення організації і проведення виробничої практики

Завдання виробничої практики

№ з/п	Перелік навчально-виробничих робіт	Рекомендована норма часу на виконання одиниці навчально-виробничої роботи
1.	Використання в разі необхідності засобів попередження і усунення непередбачених негативних явищ.	0,5 год.
2.	Володіння засобами і методами індивідуального та колективного захисту від небезпечних та шкідливих виробничих факторів.	0,5 год.
3.	Звільнення потерпілого від дії електричного струму.	1 год.
4.	Імобілізація постраждалого за допомогою спінальної дошки.	0,5 год.
5.	Евакуація постраждалого з транспортного засобу.	0,5 год.
6.	Огляд місця події. Оцінка дихання. Збір інформації про постраждалого.	0,5 год.
7.	Первинний огляд. Кровообіг. Вторинний огляд. Повторний огляд.	0,5 год.
8.	Прохідність дихальних шляхів. Невідкладні стани при порушенні дихання	1 год.
9.	Штучна вентиляція легень, дихальне обладнання.	1 год.
10.	Серцево-легенева реанімація. Визначення необхідності проведення СЛР.	1 год.
11.	Етап забезпечення прохідності дихальних шляхів.	1 год.
12.	Етап проведення штучної вентиляції легень.	0,5 год.
13.	Етап проведення закритого (зовнішнього) масажу серця. Правила проведення масажу підліткам та дітям	0,5 год.
14.	Етап проведення оцінки ефективності серцево-легеневої реанімації.	0,5 год.
15.	Зовнішня кровотеча з кінцівок, діагностика, методи зупинки.	1 год.
16.	Вузлові кровотечі, діагностика, методи зупинки.	0,5 год.

№ з/п	Перелік навчально-виробничих робіт	Рекомендована норма часу на виконання одиниці навчально-виробничої роботи
17.	Використання іммобілізаційних шин. Імпровізовані шини. Допомога при вивихах.	1 год.
18.	Допомога при травмі грудної клітини. Допомога при травмі голови.	0,5 год.
19.	Іммобілізація при травмі хребта.	0,5 год.
20.	Допомога при гіпотермії залежно від стадії.	0,5 год.
21.	Реанімація дітей, новонароджених.	0,5 год.
22.	Вирішення ситуаційних задач.	1 год.
23.	Розрізнення аварійно-рятувальних машин та плавзасобів спеціального призначення за сферами застосування, типами, призначенням, функціональними можливостями та обладнанням.	1 год.
24.	Знімання з АРМ СП штатного обладнання та пристроїв.	1 год.
25.	Підготовка штатного обладнання АРМ СП до використання за призначенням.	1 год.
26.	Складання технологічних ланцюгів з комплектів обладнання АРМ СП для виконання робіт.	1 год.
27.	Згортання та встановлення на штатні місця обладнання та пристрої АРМ СП.	1 год.
28.	Підготовка до використання та обслуговування спеціального одягу та спорядження.	1 год.
29.	Проведення огляду та випробування спорядження та інструменту.	1 год.
30.	Застосування засобів для проведення робіт на водних об'єктах.	1 год.
31.	Розгортання спорядження та використання надувних човнів.	2 год.
32.	Користування немеханізованим аварійно-рятувальним інструментом.	2 год.
33.	Підготовка до використання, використання та обслуговування гідравлічного, пневматичного, електричного та моторизованого аварійно-рятувального інструменту за його призначенням.	2 год.
34.	Розгортання та підключення комплекту гідравлічного інструменту, виконання робіт з гідравлічним інструментом.	2 год.
35.	Розгортання та підключення комплекту пневматичного інструменту, виконання робіт з пневматичним інструментом.	2 год.
36.	Розгортання та підключення комплекту електричного інструменту, виконання робіт з електричним інструментом.	2 год.
37.	Розгортання та підключення комплекту моторизованого інструменту, виконання робіт з моторизованим інструментом.	1 год.
38.	Проведення технічного обслуговування інструменту та обладнання після закінчення робіт.	1 год.
39.	Проведення контрольного, щоденного та сезонного технічного обслуговування механізованого аварійно-рятувального інструменту (електро-, пневмо-, гідро-, мото-) та аварійно-рятувального обладнання з дотриманням вимог охорони праці.	1 год.
40.	Проведення дрібного ремонту засобів захисту та іншого спорядження, ремонт аварійно-рятувальних засобів, техніки та оснащення.	1 год.

№ з/п	Перелік навчально-виробничих робіт	Рекомендована норма часу на виконання одиниці навчально-виробничої роботи
41.	Догляд за спеціальним рятувальним інвентарем, обладнанням, мотузками (маркування, порядок збереження та перевірки).	1 год.
42.	Виготовлення пристосувань із мотузки (петлі, страхувальний кінець, страхувальний «вус», педаль).	1 год.
43.	Застосовування вузлів за їх призначенням.	2 год.
44.	Використання обладнання для проведення рятувальних робіт на гірських річках.	2 год.
45.	Визначення та застосовування альпіністського спорядження за призначенням. Робота з мотузкою. Перевірка на придатність мотузки. Перевірка на придатність засобів індивідуального захисту від падіння з висоти. Перевірка на придатність альпіністського спорядження. Визначення точки страхування. Використання засобів захисту від падіння.	2 год.
46.	Проведення спуску по закріплених мотузках. Використання технологій проведення рятувальних робіт. Дії в умовах обмеженого простору. Надання допомоги постраждалим при роботі на висоті.	2 год.
47.	Здійснення спуску та підйому по мотузці за допомогою різних пристроїв із застосуванням страхувальних та інших засобів. Визначення кратності поліспастів, та вміння їх збирати. Організація горизонтальних та похилих канатних переправ.	2 год.
48.	Проведення пошуково-рятувальних робіт в горах та на гірських річках. Транспортування потерпілих за допомогою спеціального спорядження. Спуск та підйом потерпілих. Робота у взаємодії груп при великій довжині спуску (підйому).	2 год.
49.	Виконання траверсування ділянок схилу під час спуску (підйому) потерпілого: при спуску (підйому) носилок із двома супроводжуючими, при спуску (підйому) носилок з одним супроводжуючим.	2 год.
50.	Транспортування потерпілого по перилах різних кутів нахилу за допомогою тросового спорядження. Транспортування потерпілого по крутих і вертикальних схилах.	2 год.
51.	Транспортування підручними засобами (вузли, обв'язки тощо). Перенос потерпілих штатними та підручними засобами.	2 год.
52.	Визначення та застосування обладнання для проведення спелеологічних аварійно-рятувальних робіт у відповідності до його призначення. Використання альпіністського та спелеологічного оснащення та обладнання, у відповідності до його призначення в складних умовах (обмеженого простору, низьких та високих температур,	2 год.

№ з/п	Перелік навчально-виробничих робіт	Рекомендована норма часу на виконання одиниці навчально-виробничої роботи
	підвищеної вологості, темряви). Здійснення перенесення потерпілих штатними та підручними засобами.	
53.	Дії в складі групи розвідки. Проведення розвідки обставин надзвичайної ситуації за зовнішніми ознаками. Проведення розвідки окремих приміщень. Визначення місця знаходження постраждалих.	2 год.
54.	Застосування засобів оперативного зв'язку. Передача оперативної інформації з дотриманням загальноприйнятих вимог до дисципліни ведення зв'язку.	4 год.
55.	Проведення розвідки зруйнованих (підтоплених) будівель та споруд. Визначення місця знаходження постраждалих. Організація та здійснення заходів щодо доступу до постраждалих та їх деблокуванню. Визначення безпечних зон для евакуації. Визначення та прокладання безпечних маршрутів евакуації постраждалих. Здійснення евакуації постраждалих в безпечну зону за допомогою штатних засобів.	2 год.
56.	Проведення розвідки зони проведення аварійно-рятувальних (пошуково-рятувальних) робіт. Визначення місця знаходження постраждалих. Організація та здійснення заходів щодо доступу до постраждалих та їх деблокуванню. Визначення безпечних зон для евакуації. Визначення та прокладання безпечних маршрутів евакуації постраждалих. Транспортування постраждалих різними способами. Здійснення евакуації постраждалих в безпечну зону за допомогою штатних та підручних засобів.	2 год.
57.	Проведення розвідки зруйнованих (підтоплених) будівель та споруд. Визначення місця знаходження постраждалих. Визначення способу евакуації постраждалих. Організація та здійснення заходів щодо доступу до постраждалих та їх деблокуванню. Визначення безпечних зон для евакуації. Визначення та прокладання безпечних маршрутів евакуації постраждалих. Здійснення евакуації постраждалих в безпечну зону за допомогою штатних засобів та техніки.	2 год.
58.	Проведення розвідки зон (місця) проведення аварійно-рятувальних (пошуково-рятувальних) робіт.	2 год.

№ з/п	Перелік навчально-виробничих робіт	Рекомендована норма часу на виконання одиниці навчально-виробничої роботи
	<p>Забезпечення безпеки місця проведення аварійно-рятувальних (пошуково-рятувальних) робіт.</p> <p>Визначення способу евакуації постраждалих.</p> <p>Визначення та застосування обладнання для проведення аварійно-рятувальних (пошуково-рятувальних) робіт на висотних об'єктах та підземних комунікаціях у відповідності до його призначення.</p> <p>Використання альпіністського оснащення та обладнання, у відповідності до його призначення в складних умовах.</p> <p>Здійснення перенесення потерпілих штатними та підручними засобами.</p>	
59.	<p>Проведення розвідки зон (місця) проведення аварійно-рятувальних (пошуково-рятувальних) робіт.</p> <p>Визначення способів деблокування постраждалих.</p> <p>Оволодіння прийомами роботи з штатним аварійно-рятувальним інструментом та обладнанням.</p> <p>Проведення деблокування постраждалих.</p> <p>Здійснення евакуації постраждалих в безпечне місце.</p>	2 год.
60.	<p>Проведення розвідки зон (місця) проведення пошуково-рятувальних робіт.</p> <p>Проведення первинної оцінки обставин на місці події з метою виявлення реальної та потенційної загрози потерпілим.</p>	2 год.
61.	<p>Користування засобами захисту органів дихання фільтруючого типу.</p> <p>Користування пошкодженим протигазом у забрудненому повітрі.</p> <p>Користування засобами захисту органів дихання ізолюючого типу.</p> <p>Проведення перевірки апаратів.</p> <p>Користування засобами захисту шкіри фільтруючого та ізолюючого типу.</p>	4 год.
62.	<p>Відпрацювання порядку підготовки до роботи та перевірки працездатності приладів радіаційної розвідки та дозиметричного контролю.</p> <p>Визначення рівня гамма-випромінювання та наявності бета-випромінювання на місцевості та на техніці за допомогою приладів радіаційної розвідки.</p> <p>Визначення наявності та концентрації отруйних речовин у повітрі, воді та ґрунті за допомогою приладів хімічної розвідки та газоаналізаторів.</p>	4 год.
63.	<p>Проведення дегазації, дезактивації, дезінфекції та демеркуризації за допомогою спеціального обладнання та підручних засобів.</p>	4 год.
64.	<p>Кваліфікаційна пробна робота – виконується в Університеті.</p> <p>Підсумкова оцінка за виробничу практику.</p>	6 год.
	Всього:	98 год.

**ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ ЯКІ ПОВИННІ БУТИ ВІДПРАЦЬОВАНІ
ЗДОБУВАЧЕМ ОСВІТИ (ПРАКТИКАНТОМ) ДЛЯ ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник підрозділу ГУ ДСНС України у
_____ області

підпис _____ ім'я, прізвище
« ____ » _____ 2024 року

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН

проходження виробничої практики здобувачем освіти відділення професійно-технічного
навчання Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

ім'я, прізвище _____

№ з/п	Перелік навчально-виробничих робіт	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Використання в разі необхідності засобів попередження і усунення непередбачених негативних явищ.	08.04.2024	Виконано 08.04.2024

План склав здобувач освіти

_____ підпис

_____ ім'я, прізвище

Керівник практики

_____ посада, звання

_____ підпис

_____ ім'я, прізвище

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник підрозділу ГУ ДСНС України у
_____ області

підпис _____ ім'я, прізвище
« ____ » _____ 2024 року

ЩОДЕННИК

проходження виробничої практики здобувачем освіти відділення професійно-технічного
навчання Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

ім'я, прізвище _____

№ з/п	Перелік навчально-виробничих робіт	Строк виконання	Відмітка про виконання	Оцінка	Підпис керівника виробничої практики
1.	Використання в разі необхідності засобів попередження і усунення непередбачених негативних явищ.	08.04.2024	Виконано 08.04.2024	9	

Щоденник вів здобувач освіти

_____ підпис

_____ ім'я, прізвище

Керівник практики

_____ посада, звання

_____ підпис

_____ ім'я, прізвище

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник підрозділу ГУ ДСНС України

у _____ області

підпис

ім'я, прізвище

« ____ » _____ 2024 року

З В І Т

про проходження виробничої практики здобувачем освіти відділення професійно-технічного навчання Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

_____ ім'я, прізвище

Пояснювальна записка (обсяг до 10 сторінок).

У ній містяться:

- назва підрозділу ДСНС України, його коротка характеристика;
- підсумки виконання програми практики та індивідуального завдання (що конкретно зроблено, що вивчено, узагальнено, відпрацьовано практично);
- думки про організацію практики;
- труднощі і недоліки, які були на період проходження практики, недостатність знань, отриманих під час навчання;
- пропозиції щодо покращення організації практики.

Зауваження майстрів виробничого навчання та осіб, які перевіряли хід практики:

_____
_____
_____

Склав:

Здобувач освіти

_____ підпис

_____ ім'я, прізвище

Керівник практики

_____ підпис

_____ ім'я, прізвище

« ____ » _____ 2024 року

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс цивільного захисту України: станом на 2 жовтня 2012 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид./ К. : «Центр учбової літератури», 2012. 120 с.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 09 січня 2014 року № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту».
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2004 року № 368 «Про затвердження Порядку класифікацій надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями».
4. Наказ МВС України від 06.08.2018 № 658 «Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій».
5. Наказ МВС України від 26.04.2018 № 340 «Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж».
6. Наказ МВС України від 10.04.2017 № 301 «Про затвердження Правил охорони життя людей на водних об'єктах України».
7. Наказ МВС України від 29.11.2019 № 1000 «Про затвердження Методики прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин під час аварій на хімічно небезпечних об'єктах і транспорті».
8. Наказ ДСНС від 28.01.2020 р. № 80 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку дій аварійно-рятувальних формувань ДСНС під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (небезпечних подій), пов'язаних із дорожньо-транспортними пригодами».
9. Наказ МНС України від 07.05.2007 р. № 312 «Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України».
10. Наказ МНС України від 05.10.2007 № 685 «Про затвердження методичних рекомендацій «Організація управління в надзвичайних ситуаціях».
11. ДСТУ 2272-2006. Пожежна безпека. Терміни та визначення.
12. ДСТУ 8829:2019 Пожежовибухонебезпечність речовин і матеріалів.
13. ДК 019:2010 «Класифікатор надзвичайних ситуацій».
14. Ратушний Р.Т., Ковальчук А.М., Петренко А.М., Кавецький Л.А. Виконання рятувальних робіт із використанням верхолазного спорядження: навчальний посібник. Львів: ЛДУБЖД, 2016. – 531 с.
15. Ратушний Р. Т., Лоїк В. Б., Синельников О. Д., Ковальчук В. М. Організація аварійно-рятувальних робіт: навчальний посібник. Львів: ЛДУБЖД, 2020. 394 с.

16. Лоїк В. Б., Синельніков О. Д., Яковчук Р. С., Лазаренко О. В. Підготовка органів управління до дій в надзвичайних ситуаціях: навчальний посібник. Львів: ЛДУБЖД, 2020. 374 с.
17. В.Б. Лоїк, В.М. Ковальчук, О.Д. Синельніков Організація аварійно-рятувальних робіт на автомобільному транспорті. Львів, ЛДУБЖД, 2017. 151 с.
18. В.Б. Лоїк, Б.В. Штайн Тактика пожежогасіння та рятувальних робіт. Львів, ЛДУБЖД, 2017. 200 с.
19. В.Б. Лоїк, Р.Т. Ратушний, Р.С. Фіца, Є. Теляк, Т.В. Бойко «Організація водолазної підготовки. Практикум» - Львів: ЛДУБЖД, 2017. 149 с.
20. Басараб В.З., Кошеленко В.В., Болібрух Б.В., Ковальчук В.М. Організація аварійно-рятувальних робіт. Львів, Колвес, 2010. 194 с.
21. Р.Т. Ратушний, В.Б. Лоїк, О.Д. Синельніков, В.М. Ковальчук Практикум Організація аварійно-рятувальних робіт: Навчальний посібник. Львів: ЛДУБЖД, 2020. – 392 с.
22. Артеменко В.В., Вовк С.Я., Хлевной О.С. Будівлі та споруди і їх поведінка в умовах пожежі. Львів: ЛДУБЖД, 2015. - 312 с.
23. Довганський М., Долбіков Г., Яковенко Т., Куц-Батюк Н., Батюк Р. Хімічна безпека, Довідник рятувальника. – К.: Ваїте, 2018.
24. Довганський М., Долбіков Г., Яковенко Т., Куц-Батюк Н., Батюк Р. Хімічна безпека, Реагування на хімічні загрози. – К.: Ваїте, 2021.
25. Кузнецов М., Долбіков Г., Прихода Я., Куц-Батюк Н., Батюк Р. Реагування на радіаційні загрози. – К.: Ваїте, 2021.
26. Курділь Н., Долбіков Г., Прихода Я., Куц-Батюк Н., Батюк Р. Реагування на біологічні загрози. – К.: Ваїте, 2021.

Програму розробив:
Старший викладач-майстер
виробничого навчання
майор служби цивільного захисту

Віталій ПОСПОЛІТАК